

Mesures de protecció a la persona consumidora vulnerable d'energia

Associació
Catalana
de Municipis

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

FEDERACIÓ DE MUNICIPIS
DE CATALUNYA

Guia elaborada per ECOSERVEIS per encàrrec de:

Associació Catalana de Municipis
Diputació de Barcelona
Federació de Municipis de Catalunya

Gener de 2018

Mesures de protecció a les persones consumidores vulnerables d'energia

Recentment s'ha aprovat el [Reial Decret 897/2017 pel qual es regula la figura de consumidor vulnerable, el bo social i d'altres mesures de protecció per als consumidors domèstics d'energia](#) que modifica la situació de moltes persones usuàries de serveis socials ja que afegeix nous criteris per avaluar la condició de vulnerabilitat.

Aquest document valora la situació actual i el paper dels serveis socials municipals en aquest moment, sabent que anirà canviant i definint-se en els propers mesos.

Marc normatiu vigent de protecció a la persona consumidora vulnerable d'energia

1. A Catalunya conviuen diferents normes que protegeixen a la persones consumidora en situació de vulnerabilitat en funció del subministrament.

	Electricitat	Gas	Aigua
Descomptes en la factura	RD 897/2017 i Ordre ETU/943/2017 de Bo social	x	-Llei 3/2015 pel cànon social - Tarifa social: Variable segons municipi
Evitar tall de subministrament	-Llei 24/2015 de mesures urgents per afrontar la pobresa energètica. - RD 897/2017 i Ordre ETU/943/2017 de Bo social	Llei 24/2015 de mesures urgents per afrontar la pobresa energètica	Llei 24/2015 de mesures urgents per afrontar la pobresa energètica

2. El Real Decret 897/2017 de Bo social que ha estat publicat recentment, només fa referència al subministrament d'electricitat establint les condicions de vulnerabilitat, i atorgant protecció a través del Bo social, que és un descompte sobre la tarifa.

Bo social: Descomptes en la factura d'electricitat (veure Annex I)

3. El nou Bo social per a l'electricitat associa el descompte en la factura a un llindar de renda que té en compte el nombre de membres de la unitat familiar i que pot veure's incrementat en cas d'acreditar-se determinades circumstàncies especials. En el cas de famílies nombroses no aplica el criteri de renda. Per tots els casos es limita el consum d'energia mensual amb descompte.
4. El RD de Bo social identifica tres tipus de persona consumidora en situació de vulnerabilitat: consumidora vulnerable amb dret a un 25% de descompte en la factura, consumidora vulnerable severa amb dret a un descompte d'un 40% i la persona consumidora en risc d'exclusió social que passa a ser subministrament essencial al que no se li pot suspendre el subministrament elèctric i on el cost de la factura s'assumeix entre l'administració pública i les empreses subministradores.

Garantia dret d'accés als subministraments bàsics

5. Pel que fa a la no suspensió del subministrament elèctric conviuen a Catalunya, a dia d'avui, tres normes: la Llei 24/2013 del Sector elèctric, el RD 897/2017 i la Llei 24/2015. Els criteris per acollir-se a la no suspensió no coincideixen en tots els casos, però la convivència d'aquestes lleis és vigent sempre i quan un òrgan judicial no indiqui el contrari¹.
6. La Llei 24/2013 del sector elèctric prohibeix el tall de subministrament a aquelles persones que estiguin rebent al seu domicili un tractament mèdic en el que és indispensable la utilització d'un aparell elèctric. Cal aportar un certificat mèdic.
7. La Llei catalana 24/2015 obliga a les administracions públiques a garantir el dret d'accés als subministraments bàsics d'aigua potable, gas i electricitat a les persones i unitats familiars en situació de risc d'exclusió residencial. Estableix el principi de precaució pel qual l'empresa subministradora ha de sol·licitar un informe a serveis socials municipals per determinar si la persona es troba en situació de risc d'exclusió residencial abans d'efectuar un tall de subministrament. (veure Annex II)
8. La Llei estatal 24/2013 de sector elèctric així com el RD 897/2017 de Bo social garanteixen el subministrament a les persones usuàries de serveis socials en situació d'exclusió social.
9. El RD de Bo social elèctric contempla la suspensió del subministrament un cop transcorreguts 4 mesos de l'impagament per les persones acollides al bo social i a partir dels 2 mesos per la resta de persones usuàries.
10. En el cas dels subministraments de gas i aigua la llei de referència que garanteix el dret d'accés als subministraments bàsics és la Llei 24/2015.

Aquestes lleis supediten la garantia de subministrament al pagament del deute de les persones usuàries de diferents maneres, que es detallen a continuació:

Pagament de factures de subministraments

11. La Llei del sector elèctric (Llei 24/2013) estableix que la consideració de servei públic del bo social i el cost de subministrament elèctric per a persones consumidores vulnerables severes també passa a ser obligació de servei públic. Segons la Llei del Sector elèctric el cost del subministrament elèctric de les persones consumidores vulnerables severes ha de ser cofinançat entre les empreses subministradores i les Administracions Públiques competents (sense determinar quines).

¹ La Sentència número 268/2017, de 4 de desembre, del Jutjat contenciós administratiu 2 de Barcelona, sobre el protocol de pobresa energètica, es mostra contrària a l'establiment de la prohibició del tall de subministrament a les companyies. La Sentència, però, encara no és ferma perquè ha estat recorreguda en apel·lació per les entitats municipalistes.

12. Segons el RD 897/2017 de Bo Social, en el cas de persones consumidores vulnerables en risc d'exclusió social, per tal d'evitar el tall de subministrament, l'administració pública autonòmica o local ha d'assumir almenys el 50% de l'import de la factura abans de l'aplicació del descompte per bo social.
13. Segons la Llei 24/2015 els ajuts per pagar les factures poden venir tant de les administracions públiques com de les companyies que hagin accedit a subscriure acords o convenis.

Com afecten aquests canvis als circuits dels serveis socials municipals

- Pel que fa als subministraments de gas i aigua, es mantenen els criteris utilitzats fins ara pel que fa a pagament de factures i les mesures per evitar el talls de subministraments acollint-se a la Llei 24/2015.
- Pel que fa al subministrament elèctric:
 - cal informar a les persones usuàries que ja es beneficiaven de l'antic descompte de que s'ha de sol·licitar de nou el Bo social abans de l'abril de 2018, ja que els criteris han canviat (informació i formularis a <https://www.cnmc.es/bono-social>). A banda de l'accés al descompte, ser beneficiari del bo social, ofereix més protecció a la persona.
 - per aquelles persones en circumstàncies especials de discapacitat reconeguda igual o superior al 33%, víctima de violència de gènere o víctima de terrorisme, els serveis socials han d'emetre un certificat o document que acrediti que es compleix alguna d'aquestes circumstàncies sense reflectir de forma expressa en quina de les circumstàncies concretes es troba. (Model de certificat a Annex III).
- La Generalitat ha de designar en els propers mesos l'òrgan i els procediments per desplegar i garantir la protecció efectiva de les persones consumidores en situació de vulnerabilitat.

Annex I. Qui es pot acollir al Bo Social?

- Residència habitual del titular
- El titular és persona física
- Estar acollit a PVPC i en cas de no estar-ho, acceptar el canvi a PVPC

Consumidor vulnerable 25 %	UNITAT FAMILIAR	Consumidor vulnerable sever 40 %
Límit de renda 805,67 €/mes Límit màxim de consum 100 kWh/mes	 Sense menors a càrrec	Límit de renda 402,84 €/mes Límit màxim de consum 100 kWh/mes
Límit de renda 1074,23 €/mes Límit màxim de consum 140 kWh/mes	 Amb un menor a càrrec	Límit de renda 537,11 €/mes Límit màxim de consum 140 kWh/mes
Límit de renda 1342,78 €/mes Límit màxim de consum 170 kWh/mes	 Amb dos menors a càrrec	Límit de renda 671,39 €/mes Límit màxim de consum 170 kWh/mes
segons unitat familiar + 268,56 €/mes Màxim segons unitat familiar	 Amb algun membre amb discapacitat, víctima de violència de gènere o del terrorisme	segons unitat familiar + 268,56 €/mes Màxim segons unitat familiar
Sense límit 300 kWh/mes	 Famílies nombroses	Límit de renda 1074,23 €/mes 300 kWh/mes
Pensió mínima vigent i no altres ingressos 140 kWh/mes	 Amb tots els membres amb pensió mínima per jubilació o incapacitat permanent	Límit de renda 537,11 €/mes 140 kWh/mes
Consumidor en risc d'exclusió social 100 %	Vulnerable sever al qual SS paga com a mínim 50% de factures d'electricitat 	Límits del consumidor vulnerable sever Segons el nombre de membres de la unitat familiar
Valors vàlids per 2017 i referenciats a 		

Valors vàlids per 2017 i referenciats a l'IPREM.

UN COP D'ULL A LA LLEI 24/2015

#1 L'empresa subministradora ha de notificar l'usuari en cas de tenir una factura impagada.

En aquesta notificació ha d'informar dels drets relatius a la pobresa energètica establerts per la Llei 24/2015.

#2 L'empresa subministradora ha de sol·licitar als serveis socials un informe que acrediti si l'usuari es troba en situació d'exclusió residencial.

Risc d'exclusió residencial o dependència energètica:

- IRSC x 2 (sola), IRSC x 2,5 (famílies), IRSC x 3 (persones dependents), o
- risc imminent de pèrdua de l'habitatge habitual, o
- un membre necessita una màquina assistida.

* IRSC: Indicador de renda de subsistència

#3 Si es comprova que es compleixen els requisits del punt 2, s'han de garantir els subministraments bàsics

Estan pendents els acords o convenis de les administracions públiques amb les companyies subministradores per a concedir ajuts a fons perdut a les persones i unitats familiars en situació de risc d'exclusió residencial o descomptes molt notables en els costos dels consums mínims.

Annex III Model de certificat o document acreditatiu de les circumstàncies especials per a la sol·licitud del bo social. Orden ETU/943/2017

Certificado [o documento acreditativo] de los servicios sociales del órgano competente o del órgano designado por la Comunidad Autónoma El [órgano competente, servicios sociales u órgano designado por la Comunidad Autónoma] de la [Municipio/Comunidad Autónoma] CERTIFICA [o ACREDITA], a los solos efectos de la aplicación del bono social en la factura eléctrica:

– Que el titular del contrato o alguno de los miembros de su unidad familiar¹ se encuentra en una de las circunstancias especiales recogidas en el apartado 3 del artículo 3 del Real Decreto 897/2017, de 6 de octubre, por el que se regula la figura del consumidor vulnerable, el bono social y otras medidas de protección para los consumidores domésticos de energía eléctrica.

– Que estas circunstancias especiales se han acreditado conforme al artículo 3 de la orden por la que se desarrolla el Real Decreto 897/2017, de 6 de octubre, por el que se regula la figura del consumidor vulnerable, el bono social y otras medidas de protección para los consumidores domésticos de energía eléctrica.

Firma/sello

Lugar y fecha

¹ Se entiende por unidad familiar, a los solos efectos de la aplicación del bono social en la factura de energía eléctrica, la constituida conforme a lo dispuesto en la Ley 35/2006, de 28 de noviembre, del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y de modificación parcial de las leyes de los Impuestos sobre Sociedades, sobre la Renta de no Residentes y sobre el Patrimonio, cualquiera de las siguientes modalidades.

1.ª La integrada por los cónyuges no separados legalmente y, si los hubiera:

a) Los hijos menores, con excepción de los que, con el consentimiento de los padres, vivan independientes de éstos.

b) Los hijos mayores de edad incapacitados judicialmente sujetos a patria potestad prorrogada o rehabilitada.

2.ª En los casos de separación legal, o cuando no existiera vínculo matrimonial, la formada por el padre o la madre y todos los hijos que convivan con uno u otro y que reúnan los requisitos a que se refiere la regla 1.^a

Nadie podrá formar parte de dos unidades familiares al mismo tiempo.

**Diputació
Barcelona**

**Àrea d'Atenció
a les Persones**

Gerència de Serveis de Benestar Social

Recinte Mundet. Edifici Serradell Trabal, 4a planta
Passeig de la Vall d'Hebron, 171
08035 Barcelona
www.diba.cat/benestar
gs.benestars@diba.cat